

Bruselj, 10. marec 2026
(OR. en)

7214/26

ENER 126
FISC 103
ECOFIN 325
COMPET 308
ENV 229

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 10. marec 2026

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

Št. dok. Kom.: COM(2026) 115 final

Zadeva: SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
o energetskega svežnju za državljane

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2026) 115 final.

Priloga: COM(2026) 115 final

Strasbourg, 10.3.2026
COM(2026) 115 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o energetskega svežnju za državljane

{SWD(2026) 115 final}

Energetski sveženj za državljane – cenovno dostopna energija za vse

Vsi Evropejci bi morali imeti dostop do cenovno dostopne in čiste energije v udobnih in odpornih domovih. **Cenovno dostopna energija** je bistven pogoj za varno in dostojno kakovost življenja brez revščine ter ključna za zagotavljanje pravičnosti in vključenosti, zlasti za skupine v ranljivem položaju in vse generacije. Če so cene energije previsoke, trpi celotno gospodarstvo – poraba upade, poslovanje podjetij pa se upočasni. Prav to namerava obravnavati energetski sveženj za državljane.

Najvarnejši način za pridobivanje cenovno dostopne energije je zanašanje na **čisto energijo, ki jo lahko Evropa proizvede sama**. Zato je treba Evropejcem omogočiti prehod s plina na čistejšie alternative, ki temeljijo na elektriki. **Elektrifikacija** bo sčasoma povzročila nižje in stabilnejše cene, hkrati pa povečala evropsko neodvisnost, trajnostnost in konkurenčnost. Vloga držav članic pri tem je, da določijo ustrezne ciljno usmerjene spodbude, na primer tako, da z davčnimi spodbudami in nižjimi dajatvami povečajo privlačnost uporabe električne energije.

Prožnost gospodinjstvom s pametnimi števci omogoča odjem energije takrat, ko je elektrike dovolj in je cenejša. Pametno in dvosmerno polnjenje električnih vozil lahko dodatno podpira to prožnost. Da bi to delovalo, morajo državljani imeti dostop do zanesljivih informacij in nasvetov, prilagojenih različnim potrebam (vključno z invalidnostjo), cenovno dostopnih tehnologij ter storitev, ki uporabnike nagrajujejo za preusmeritev porabe električne energije iz koničnih v cenejša obdobja, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti skupinam, ki se soočajo z digitalno izključenostjo. Nedavna raziskava Eurobarometer¹ kaže, da si odjemalci energije v EU želijo boljše **zaščito** ranljivih odjemalcev in tistih, ki živijo v energetski revščini, ter večjo **jasnost in preglednost računov za energijo**.

Državljeni, na primer kmetje, prebivalci na podeželju, lastniki malih podjetij ali vrtci, bi morali imeti možnost, da se združijo ter proizvajajo in **souporablajo** energijo iz lastne proizvodnje. Tako se zmanjša pritisk na lokalna energetska omrežja in preprečijo nepotrebne naložbe v energetska infrastrukturo. Finančne in tehnične zahteve za vzpostavitev **energetskih skupnosti** bi morale biti jasne in preproste. Opolnomočenje potrošnikov je koristno tudi za evropske proizvajalce **čistih tehnologij** in dobavitelje električne energije, saj bo povečano povpraševanje po inovativnih izdelkih (kot so toplotne črpalke) in storitvah (kot so socialni zakup, toplota kot storitev) zagotovilo varnost naložb in pripomoglo k rasti teh trgov dela. Te inovativne tehnologije bodo izboljšale tudi povezavo med energijo in vodo, zlasti med sušami in vročinskimi valovi, ter tako pripomogle k znižanju računov za energijo².

Energetski sveženj za državljane je namenjen tudi reševanju **energetske revščine**, ki je resen položaj, s katerim se trenutno spopada preveč državljanov v EU, ter nesorazmerno vpliva na skupine v ranljivem položaju in na podeželju ali oddaljenih območjih, v najbolj oddaljenih regijah in na otokih. Leta 2024 skoraj 10 % evropskih državljanov pozimi ni moglo ustrezno ogrevati svojih domov, poleti pa se potrebe številnih po hlajenju povečujejo. Izboljšanje energijske učinkovitosti stavb ter prehod na cenejše električno ogrevanje in hlajenje ali daljinske sisteme, ki temeljijo na energiji iz obnovljivih virov, je bistvenega pomena za zmanjšanje energetske revščine in stanovanjskih izdatkov.

Za vse to je že vzpostavljen močan sklop zakonodaje EU, vendar je njegovo **izvajanje** še vedno neenakomerno. Zagotavljanje učinkovitega izvrševanja zakonodaje EU je ključnega pomena za zagotovitev, da lahko državljani v celoti izkoristijo svoje pravice. Upravno, tehnično in

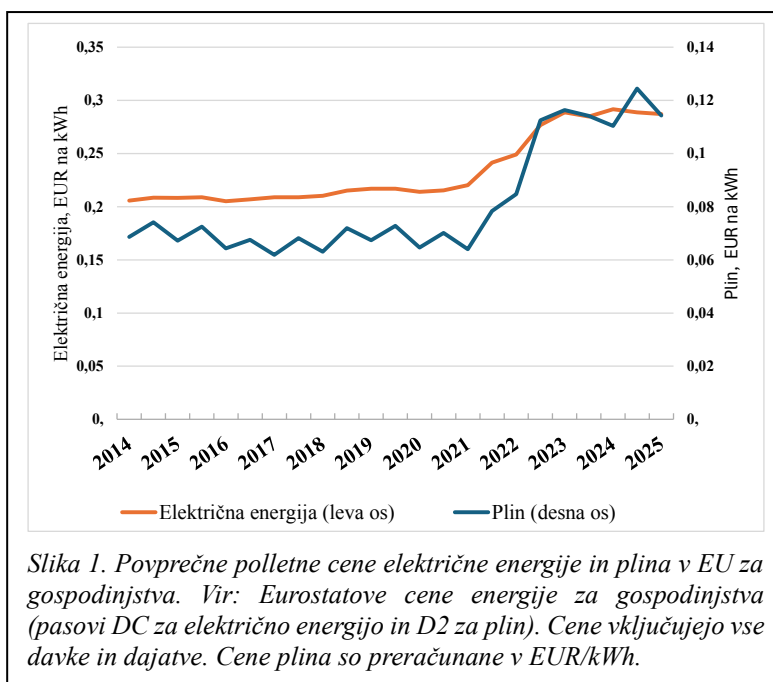
¹ [Flash Eurobarometer 566](#) „Consumer behaviour in the energy transition“ (Vedenje odjemalcev pri energetskem prehodu), december 2025.

² Evropska strategija za odpornost v zvezi z vodo (COM(2025) 280 final).

finančno svetovanje **lokalnih organov** je ključno za podporo državljanom pri energetskem prehodu, zlasti ko gre za spopadanje z energetsko revščino in doseganje skupin s posebnimi potrebami. Da bi se okrepila skupna prizadevanja na vseh ravneh upravljanja in zagotovile koristi za evropske državljane, to sporočilo, ki dopolnjuje druge pobude Komisije³ na področju cenovno dostopne energije, določa konkretne ukrepe za: (i) znižanje računov za energijo za gospodinjstva, (ii) zaščito in opolnomočenje odjemalcev, (iii) boj proti energetski revščini in (iv) učinkovito izvajanje obstoječe zakonodaje EU.

STEBER I: ZNIŽANJE RAČUNOV ZA ENERGIJO ZA GOSPODINJSTVA

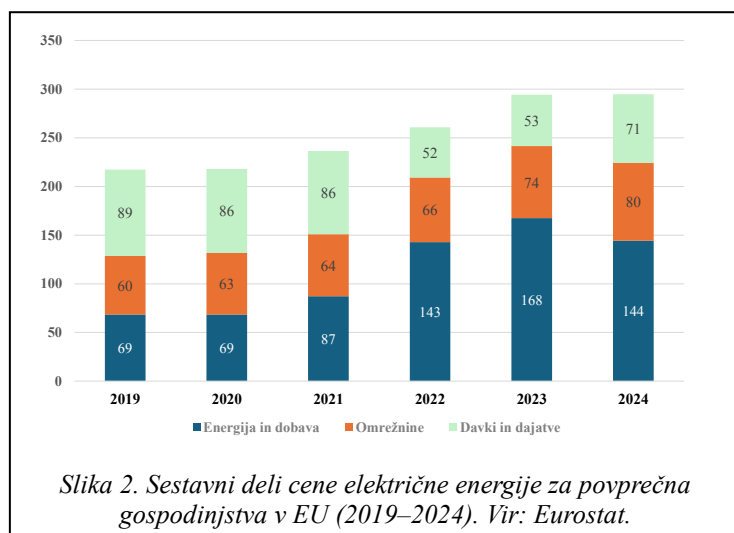
Visoke cene energije škodijo gospodarstvu Evrope in njenim državljanom. Cene električne energije za gospodinjstva so se med krizo močno zvišale in ostajajo visoke, kar nesorazmerno škoduje skupinam v ranljivem položaju. Maloprodajne cene električne energije za gospodinjstva v EU so 36 % višje od povprečja za obdobje 2014–2020, maloprodajne cene plina pa so 68 % višje od povprečja v istem obdobju. Inflacija je bila v istem obdobju 26-odstotna, kar pomeni, da so se cene po prilagoditvi inflaciji zvišale za 10 %.

Na račune za energijo, ki jih plačujejo državljani, vplivajo **omrežnine, nacionalni davki in dajatve, veleprodajna cena energije** ter raven posamezne **porabe**. Za nacionalne davke na energijo in izračun omrežnin so v glavnem odgovorni države članice in njihovi regulativni organi, kar jim zagotavlja orodja za cenovno dostopnejše račune za energijo. Komisija zato v zvezi s tem predlaga štiri konkretne ukrepe.

Ukrep 1: znižanje davkov in dajatev na električno energijo za gospodinjstva na najnižjo raven, dovoljeno v EU

³ In sicer [dogovor o čisti industriji](#), [akcijski načrt za cenovno dostopno energijo](#), [načrt za cenovno dostopna stanovanja](#), [sveženj za omrežja](#), [agenda za mesta](#) ter prihajajočo strategijo za elektrifikacijo, strategijo za ogrevanje in hlajenje ali strateški načrt za digitalizacijo energetskega sektorja.

Davki in dajatve na električno energijo v povprečju predstavljajo 25 % cene za gospodinjstva in 15 % cene za podjetja. Države članice lahko znižajo nacionalne davke in dajatve na energijo, vključno z dodatnimi davki ali dajatvami, ki niso povezani z energijo (npr. pristojbine za javno radiodifuzijo, dodane na račune za električno energijo⁴). Odprava nepovezanih stroškov koristi vsem prejemnikom računa za električno energijo, zlasti ranljivim gospodinjstvom.

Nekatere države članice⁵ so znižale ali so v postopku zniževanja davčne stopnje za energetsko intenzivne industrije. Znižanje obdavčitve se je izkazalo za učinkovito tudi pri začasnem omejevanju zviševanja računov za energijo med energetsko krizo, zlasti kadar je bila maloprodajna cena električne energije znatno višja kot cena plina. Države članice lahko v skladu z veljavno direktivo o obdavčitvi energije in direktivo o DDV znižajo najnižje stopnje trošarine in DDV na cene električne energije. To bi imelo takojšen učinek na cene električne energije, poleg tega bi prispevalo k hitrejši elektrifikaciji končnega odjema.

Cilj	Znižanje računov za električno energijo za odjemalce in podpora elektrifikaciji
Rezultat	Računi državljanov bi se lahko znižali za 14 % oziroma v povprečju za 200 EUR na leto.
Kako	Države članice naj prispevajo k nižjim računom za električno energijo za gospodinjstva z izvajanjem davčnih pregledov , pri tem pa naj v celoti izkoristijo prilagodljivosti v zakonodaji EU ter razmislijo o popolnem ali delnem ciljno usmerjenem znižanju stopenj trošarine na električno energijo, npr. za energijsko revna in ranljiva gospodinjstva.

Ukrep 2: znižanje omrežnin za lokalne odjemalce

Odjemalci plačujejo **omrežne tarife**, s katerimi se pokrijejo stroški prenosa energije do njihovih domov. To predstavlja **med četrtino in tretjino cene električne energije** ter je ključno za cenovno dostopnost energije. Zakonodaja EU ščiti odjemalce tako, da zahteva, da omrežni operaterji prenesejo le tiste stroške, ki so stroškovno utemeljeni, pregledni, upoštevajo potrebo po varnosti in prožnosti omrežja ter odražajo dejansko nastale stroške⁶. Tarife in z njimi povezane stroške odobrijo neodvisni nacionalni regulativni organi.

⁴ Grčija, Italija in Portugalska stroške, povezane z javno radiodifuzijo, dodajajo na račune za električno energijo.

⁵ Nemčija in Francija.

⁶ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (prenovitev).

Energetske skupnosti, ki proizvajajo energijo za lastno porabo ali souporablajo energijo s sosedi, lahko pomagajo zmanjšati uporabo lokalnih omrežij in preprečiti potrebo po naložbah v dodatno infrastrukturo. Nagrade za prožnost pri omrežnih tarifah, s katerimi se znižujejo stroški energije za energetske skupnosti in državljane, ki souporablajo energijo, bi zagotovile spodbude za lokalno proizvodnjo in porabo energije ter koristi za vse uporabnike omrežja.

Komisija je leta 2025 objavila **smernice o omrežnih tarifah**⁷, da bi nacionalnim regulativnim organom pomagala ohranjati nizke omrežnine in s tem tudi nizke račune za odjemalce. Hiter začetek izvajanja teh smernic bo pripomogel k znižanju omrežnin za vse odjemalce. Komisija spodbuja regulativne organe, naj pri ocenjevanju stroškov/prihodkov uporabijo strog pristop ter v celoti upoštevajo morebitno prožnost in prilagajanje odjema, da bi nadomestili drage infrastrukturne naložbe. Na podlagi smernic o omrežnih tarifah bo sodelovala z nacionalnimi regulativnimi organi pri pospeševanju energetskega prehoda, tudi z nagrajevanjem pozitivnih učinkov energetskih skupnosti in souporabe energije.

Cilj	Znižanje omrežnih tarif za odjemalce
Rezultat	Prožna poraba ter prožna lokalna proizvodnja in poraba električne energije, ki zmanjšujejo potrebe po naložbah v omrežje in podpirajo učinkovitejše delovanje .
Kako	Nacionalne regulativne organe se spodbuja, naj razmislijo o ciljno usmerjenih spodbudah pri omrežnih tarifah za prožno lokalno porabo, ki bi zmanjšala skupne omrežne stroške, npr. za energetske skupnosti in državljane, ki souporablajo energijo, ter pri oblikovanju omrežnin ocenijo potencial prožnosti , zlasti pri energetskih skupnostih in souporabi energije. Komisija bo tesno sodelovala z agencijo ACER in nacionalnimi regulativnimi organi, da bi hitro začeli izvajati smernice Komisije o osnovi omrežnin .

Ukrep 3: pospeševanje uporabe čistih in energetsko učinkovitih tehnologij

Leta 2023 so gospodinjstva v EU največ energije porabila za **ogrevanje domov** (62,5 % porabe končne energije v stanovanjskem sektorju), sledilo pa je **ogrevanje vode** (15,1 %)⁸. **Energijske oznake EU** že prikazujejo možnosti za prihranek in potrošnikom zagotavljajo koristne nasvete, na primer pri odločitvah o nakupu naprav za njihove domove⁹. **Sistemi za upravljanje z energijo v gospodinjstvih in sodobne energijsko pametne naprave** lahko znižajo račune za energijo. Prehod na električno mobilnost ponuja dodatne priložnosti za zmanjšanje stroškov energije s pametnim in dvosmernim polnjenjem električnih vozil, kar gospodinjstvom omogoča optimizacijo porabe električne energije. Vendar se pogosto dojemajo kot predrage, predvsem zaradi visokih začetnih stroškov. Da bi to rešili, so nekatere države članice vzpostavile **inovativne modele financiranja**, vključno s socialnim zakupom¹⁰. Podjetja na nekaterih trgih strankam ponujajo sisteme za čisto ogrevanje (vključno z vzdrževanjem), pri čemer jim omogočajo plačilo stroškov v prilagodljivih mesečnih obrokih¹¹.

⁷ [Obvestilo o smernicah o omrežninah, primernih za prihodnost, za znižanje stroškov energetskega sistema \(C\(2025\) 4010 final\)](#).

⁸ Eurostat, „[Energy consumption in households](#)“ (Poraba energije v gospodinjstvih), junij 2025.

⁹ „[Europeans attitudes towards energy policies](#)“ – September 2024 – Eurobarometer survey (Odnos Evropejcev do energetskih politik – september 2024 – raziskava Eurobarometer). Več kot tri četrtine anketirancev je v zadnjih petih letih uporabilo energijsko oznako EU.

¹⁰ Francija je na primer uvedla drugo izdajo sistema socialnega najema električnih vozil. V Latviji podjetje v državni lasti podjetjem in gospodinjstvom zagotavlja dostop do finančnih sredstev s posojili, jamstvi in naložbami v sklade tvegane kapitala.

¹¹ Dobre prakse iz priloge k Priporočilu Komisije o sprostitev zasebnih naložb v energijsko učinkovitost (COM(2026) 1526), priporočilo.

Razvijajo se sheme, ki presegajo nepovratna sredstva, vendar v večini primerov še niso bile široko uvedene.

Komisija poziva države članice in podjetja, naj **presežejo pristop, ki temelji zgolj na nepovratnih sredstvih**, in razvijejo **inovativne energetske storitve in rešitve financiranja**, na primer sheme, ki združujejo socialni zakup s potencialom za kritje začetnih kapitalskih stroškov in ponujajo toploto kot storitev¹², ali prožne tarife za toplotne črpalke in stroške vzdrževanja. To bo državljanom EU omogočilo večji dostop do čistih ter energetsko učinkovitih tehnologij in tehnologij z učinkovito rabo vode, izboljšalo kakovost življenja, na primer z zmanjšanjem onesnaževanja, boljšim udobjem in zdravjem v zaprtih prostorih, ter znižalo račune za energijo. Pravilno zasnovane sheme, **ki združujejo javno in zasebno financiranje** ter dajejo prednost ljudem, ki živijo v energetske revščini, in drugim skupinam v ranljivem položaju, bodo pozitivno vplivale na gospodinjstva z nižjimi in srednjimi dohodki, katerih stroški energije lahko predstavljajo nesorazmeren delež njihovega skupnega dohodka. Podobno bi bilo treba podpreti naložbe za uvajanje čistih ali energijsko učinkovitih rešitev v okoljih zunaj omrežja. Komisija namerava s prihodnjo strategijo za naložbe v čisto energijo¹³ sprostiti zasebne naložbe v energijsko učinkovitost.

Cilj	Povečanje dostopa do čistih in učinkovitih tehnologij z inovativnimi rešitvami
Rezultat	Izboljšana energijska učinkovitost stavb, nižji računi za energijo.
Kako	Komisija bo z državami članicami in deležniki v okviru Evropske koalicije za financiranje energijske učinkovitosti sodelovala pri oblikovanju praktičnih in inovativnih modelov energetskih storitev ter finančnih rešitev in pristopov, ki presegajo nepovratna sredstva, vključno z izmenjavo dobrih praks pri doseganju ranljivih gospodinjstev, povečevanju uporabe sistemov za upravljanje z energijo v gospodinjstvih in stavbah ter energijsko pametnih naprav in izboljšanju dostopa gospodinjstev do elektrificiranih, prožnih in učinkovitih energetskih storitev in tehnologij (četrtletje 2026).

Ukrep 4: opolnomočenje odjemalcev, da izberejo najcenejšo ponudbo in hitro zamenjajo dobavitelja

Zakonodaja EU daje državljanom **pravico, da preidejo** k alternativnim ponudnikom energije¹⁴, vendar se ocenjuje, da državljanji izgubijo v povprečju **152 EUR na leto**, ker tega ne storijo¹⁵. Eden od razlogov za to je pomanjkanje preglednosti; v zvezi s tem morda niso zadostna vsa obstoječa orodja za primerjavo, in čeprav lahko posredniške platforme olajšajo prehod, njihovi poslovni modeli niso vedno jasni, kar lahko ogrozi preglednost in odgovornost.

Komisija poziva države članice, naj zagotovijo, da dobavitelji energije svojim odjemalcem vsaj enkrat letno na podlagi njihove specifične porabe energije zagotovijo „**svetovanje glede najboljših tarif**“ ter vzpostavijo „**sistem zgodnjega opozarjanja**“, če obstaja tveganje, da bo poraba energije odjemalca močno preseгла raven, predvideno ob sklenitvi pogodbe, in vsakič, ko je na voljo cenejša ponudba¹⁶. Take storitve, podobne storitvam, ki se zagotavljajo v drugih

¹² Poslovni model, ki strankam omogoča, da namesto za infrastrukturo ali gorivo plačajo za toploto, ki jo porabijo.

¹³ COM(2026) 116, Strategija za naložbe v čisto energijo.

¹⁴ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (prenovitev), člena 4 in 12.

¹⁵ [ACER 2021 Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets](#) (ACER, Letno poročilo o rezultatih spremljanja notranjih trgov električne energije in zemeljskega plina).

¹⁶ Glej tudi ukrep 7.

sektorjih¹⁷, bi odjemalcem omogočile, da se hitro odzovejo in spremenijo pogodbo (npr. s prožne na fiksno), to pa bi pozitivno vplivalo na njihove račune.

Državljeni morajo imeti dostop do **jasnih informacij** o svojih pogodbah; jednat povzetek bi bilo treba zagotoviti pravočasno še pred sklenitvijo ali podaljšanjem pogodbe. Da bi lahko ranljivi odjemalci, vključno s tistimi brez digitalnih orodij ali spretnosti, učinkovito uveljavljali svoje pravice, bi morali dobavitelji ta povzetek brezplačno zagotoviti v dostopnih oblikah in prek več kanalov. Komisija bo zagotovila smernice o ključnih pogodbenih pogojih in spodbujala dobavitelje, da zagotovijo **standardiziran povzetek**.

Pri zamenjavi dobaviteljev obstajajo tudi nepotrebne **tehnične ovire**. Komisija bo za odpravo teh ovir določila tehnična pravila za dobavitelje, da bodo lahko postopki zamenjave v zalednih službah po vsej EU zaključeni v 24 urah. Poleg tega je **popolna uvedba pametnih števcov** s strani držav članic ključna, saj morajo imeti državljani, da lahko uveljavljajo svoje pravice ali izkoristijo storitve prožnosti (glej ukrep 6), jasen pregled nad energijo, ki jo porabijo.

Cilj	Izboljšanje preglednosti in primerljivosti ponudb za oskrbo z energijo; omogočanje tehnične zamenjave dobaviteljev v 24 urah.
Rezultat	Z zamenjavo se lahko po ocenah prihrani do 152 EUR na leto .
Kako	Komisija bo sprejela tehnična pravila o zamenjavi dobavitelja (prvo četrletje 2026), sprejela priporočilo o povzetku ključnih pogojev pogodb o dobavi energije (prvo četrletje 2026) in razmislila o priporočilu o standardiziranih predlogah za račune za energijo (2027).

STEBER II: ZAŠČITA IN OPOLNOMOČENJE ODJEMALCEV

Ukrep 5: pospeševanje samoproizvodnje in souporabe energije med državljani

Državljeni lahko združijo moči in ustanovijo **energijsko skupnost** za upravljanje skupnih naložb ter proizvodnjo in porabo energije iz obnovljivih virov, na primer prek fotovoltaičnih panelov, vetrnih turbin in sistemov daljinskega ogrevanja. To je pravica, ki jo zagotavlja pravo EU¹⁸. V Evropi je trenutno dejavnih več kot 8 000 energijskih skupnosti¹⁹, še **neizkoriščen potencial** pa je ogromen, zlasti na podeželju, na primer s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, vključno z bioplinom in biometanom, ter lokalnim ravnanjem z odpadki. Kolektivne koristi je mogoče doseči tudi s **souporabo energije**. To omogoča večji skupini ljudi, kot so najemniki, gospodinjstva z nizkimi dohodki in tisti, ki nimajo ustreznega prostora, da neposredno uporabljajo doma pridelano energijo iz obnovljivih virov. Samoproizvodnja in souporaba energije pomenita večjo avtonomijo ter stabilen dostop do ugodnih in stabilnejših cen, hkrati pa povečujeta učinkovitost energetskega sistema.

Do leta 2030 bi lahko več kot 16 milijonov gospodinjstev ter 630 000 malih in srednjih podjetij proizvajalo lastno energijo iz obnovljivih virov²⁰. Obstaja potencial za povečanje nameščene zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov v skupnostih gospodinjstev **za do desetkrat**²¹. Posamezna gospodinjstva, ki proizvajajo in porabljajo lastno sončno energijo, lahko prihranijo

¹⁷ Na področju telekomunikacij bi morali ponudniki strankam vsaj enkrat letno svetovati glede najboljših tarif, kar bi jih lahko spodbudilo k spremembi pogodbene možnosti.

¹⁸ Člen 16 Direktive (EU) 2019/944 in člen 22 Direktive (EU) 2018/2001.

¹⁹ Ocena temelji na široki razlagi pojma, ki ni omejena samo na opredelitev EU.

²⁰ Študija EnTEC o potencialu energije državljanov (v pripravi).

²¹ Skupnostna energija bi lahko prispevala do 90 GW, kar bi predstavljalo 8 % celotne proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov v EU do leta 2030. Glej študijo EnTEC o potencialu energije državljanov (v pripravi).

260–550 EUR na leto. Za skupnosti gospodinjstev z mešanico vetrne in sončne energije bi lahko prihranek znašal 440–930 EUR na leto²².

Da bi dosegli ta potencial, je treba energijskim skupnostim omogočiti, da souporabljajo električno energijo, ne da bi zanje veljale pretirane pristojbine dobaviteljev, prodajajo presežno energijo in izkoristijo svoj potencial za uravnoteženje visokega ali nizkega povpraševanja na trgu. Upravne zahteve je treba zmanjšati na najnižjo možno raven. Zagotoviti bi bilo treba ciljno usmerjeno podporo, da bi se zagotovila dostopnost za energijsko revna in ranljiva gospodinjstva. Komisija bo za podporo državam članicam pri tem izdala **akcijski načrt za energijske skupnosti**.

Cilj	Izkoriščanje potenciala energijskih skupnosti za povečanje njihove nameščene zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov za do desetkrat do leta 2030 v EU, kar bo omogočilo proizvodnjo energije iz obnovljivih virov za 25–30 milijonov gospodinjstev.
Rezultat	Potencialni prihranki v višini 260–550 EUR na leto za posamezna gospodinjstva in potencialna finančna korist v višini 440–930 EUR na leto za skupnosti.
Kako	Komisija bo državam članicam zagotovila smernice o tem, kako sprostiti potencial energijskih skupnosti in lastne porabe energije , vključno z izmenjavo dobrih praks, na podlagi ocene potencialnih in obstoječih ovir (prvo četrtletje 2026), sprejela izvedbeno uredbo o interoperabilnosti podatkov za zagotovitev, da bo souporaba energije enostavna za uporabo in popolnoma avtomatizirana za odjemalce (2027), in izdala vrsto praktičnih navodil po korakih o tem, kako vzpostaviti in upravljati projekte skupnostne energije za gospodinjstva in druge deležnike, vključno z malimi in srednjimi podjetji, kmeti in javnimi organi (2026–2027).

Ukrep 6: spodbujanje prožnosti prek maloprodajnih pogodb

Odjemalci s prožnimi maloprodajnimi pogodbami lahko dosežejo znatne prihranke. V nekaterih primerih so lahko računi za električno energijo do **40 % nižji**, če se odjem za ogrevanje preusmeri na obdobja z nizkimi cenami električne energije²³. To je eden od razlogov, zakaj bi bilo treba prožnost odjema dejavno spodbujati po vsej EU. Koristi vključujejo manjšo proizvodnjo električne energije, nižje omrežne stroške in manjšo potrebo po ukrepih za podporo zmogljivosti, pri čemer so morebitni letni prihranki ocenjeni na **2,7 milijarde EUR do leta 2030**²⁴.

Uresničitev teh koristi pomeni zagotavljanje, da so **prožne maloprodajne pogodbe široko dostopne**, da imajo odjemalci **dostop do preglednih cen in zanesljivih informacij** ter **ciljno usmerjenega svetovanja** o tem, kako izbrati pogodbo o dobavi, ki najbolj ustreza njihovim potrebam, in da so vzpostavljena potrebna **tehnična orodja**. **Sistemi naprednega merjenja** so ključni, saj zagotavljajo podatke, potrebne za delovanje prožnosti. Učinkovit dostop do

22 Prihranki pri stroških so izračunani na podlagi veleprodajnih in maloprodajnih tržnih cen v letih 2020 in 2022. Kadar se električna energija porablja za lastne potrebe z uporabo omrežja, veljajo vse omrežne tarife in davki.

²³ Na podlagi podatkov iz poročila [ACER 2025 market monitoring report](#) (Poročilo agencije ACER o spremljanju trga za leto 2025) in lastnih izračunov Komisije.

²⁴ Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU (Prožnost na strani odjema: kvantifikacija koristi v EU), DNV for smartEn, september 2022.

ustreznih podatkov dodatno omogoča večjo avtomatizacijo, s čimer se izboljšuje izkušnja odjemalcev, hkrati pa zagotavlja močno varstvo podatkov.

Spodbujanje prožnosti pomeni tudi odpravo ovir za ponudnike storitev prožnosti, tj. podjetja, ki svoje odjemalce nagrajujejo za preusmeritev porabe električne energije iz koničnih v cenejša obdobja, s čimer se zmanjša obremenitev lokalnih omrežij. Komisija bo pripravila smernice za pomoč pri odpravi teh ovir, kot so odvrtačilni dejavniki ali neprimerni cenovni signali.

Zunaj EU Avstralija s svojim načrtom *Solar Sharer Offer* gospodinjstvom v obdobjih visoke proizvodnje sončne energije zagotavlja električno energijo brez stroškov. Znotraj EU so dobavitelji prav tako razvijali ponudbe z električno energijo brez stroškov. Države članice bodo morda želele preučiti podobne mehanizme, prilagojene regulativnemu okviru EU, ki državljanom omogočajo neposredne koristi čistega prehoda z znižanjem računov brez potrebe po predhodnih naložbah v strešne fotovoltaične panele, spodbujajo prožnost na strani odjema, usklajujejo porabo z obdobji visoke proizvodnje energije iz obnovljivih virov, izboljšujejo učinkovitost omrežja in krepijo javno podporo razogljčenju, saj prednosti energetskega prehoda postanejo prepoznavne in oprijemljive.

Cilj	Omogočanje državljanom, da samozavestno izkoristijo prožne maloprodajne pogodbe in pametne naprave, ki optimizirajo rabo energije.
Rezultat	Nižji računi za odjemalce in nižji sistemski stroški s potencialnimi prihranki do 40 % ²⁵ .
Kako	Komisija bo zagotovila smernice za spodbujanje nagrajevanja prožnosti v maloprodajnih pogodbah (prvo četrletje 2026), izboljšala dostop do podatkov, potrebnih za prožnost, z izvedbeno uredbo o zahtevah in postopkih glede interoperabilnosti (2027) ter spodbujala potencial prožnosti in učinkovitosti v ustreznih projektih v okviru novih partnerstev za boljše domove (2026).

Ukrep 7: krepitev zaupanja odjemalcev

Energetski odjemalci se soočajo z **agresivnimi praksami telemarketinga** ali pa se včasih težko znajdejo na trgih energije. Posledica tega je **pomanjkanje zaupanja** v trg, poleg tega to omejuje možnosti za izkoriščanje cenejših alternativ ali inovativnejših storitev²⁶.

Da bi se izboljšala kakovost energetske storitve za odjemalce, bo Komisija sodelovala z združenji odjemalcev, dobavitelji energije in regulatorji, da bi razvili **nov kodeks storitev za dobavitelje energije** kot prvi korak k preprečevanju **nepoštenih tržnih praks**. Kodeks bo dobaviteljem energije omogočil, da se prostovoljno zavežejo, da bodo presegli obstoječe zahteve ter zagotovili učinkovito obravnavo pritožb in preprečili odklop ranljivih odjemalcev, na primer tistih, ki živijo na podeželju, z daljšimi odpovednimi roki, prilagojenimi plačilnimi načrti in minimalno dobavo ter zagotovili „svetovanje glede najboljših tarif“ in sisteme „zgodnjega opozarjanja“ (glej ukrep 4). Kodeks bo služil kot **znak zaupanja**, s katerim dobavitelji energije odjemalcem sporočajo, da lahko pričakujejo pregledne in pravične storitve.

²⁵ Na podlagi podatkov iz poročila ACER o spremljanju trga za leto 2025 (*Rewarding Flexibility: How retail contract choice can help unlock consumer flexibility*) (Nagrajevanje prožnosti: kako lahko izbira maloprodajnih pogodb pomaga sprostiti prožnost na strani odjemalcev) in na podlagi izračunov Komisije bi lahko odjemalci električne energije dosegli do 40 % prihrankov, če bi prešli na pogodbo z dinamičnimi cenami in aktivno upravljali svojo porabo.

²⁶ [Eurobarometer](#) opozarja na nepošteno poslovne prakse kot na področje, ki ga je treba izboljšati. 82 % anketirancev bi bolj zaupalo ponudniku energije, če bi se ta zavezal k uradno potrjenemu kodeksu ravnanja o pravicah odjemalcev.

Nekatere države članice tak kodeks že uspešno uporabljajo in uveljavljajo²⁷. O tem, ali in kako se bo tak kodeks uveljavljal na nacionalni ravni, bodo odločale države članice.

Čeprav bosta **UI in digitalizacija** prinesli številne koristi, vključno s prihranki energije in znižanjem računov za energijo, pa prinašata tudi nove izzive. Komisija bo zato ocenila, ali so sedanja pravila v zvezi s tem primerna za namen.

Zaupanje v trg trpi, če se dobavitelji energije ne zaščitijo pred nestanovitnimi cenami. Ko dobavitelji energije propadejo, lahko odjemalci izgubijo morebitna predplačila in so lahko prisiljeni v sklenitev manj ugodnih pogodb. Da bi Komisija to preprečila, bo nacionalnim regulatorjem zagotovila smernice o tem, kako lahko zagotovijo, da dobavitelji energije pripravijo **ustrezne strategije obvladovanja tveganj in varovanja pred tveganjem**, ter s tem pomagajo ohraniti stabilnost in zanesljivost maloprodajnega trga električne energije.

Cilj	Okrepiti zaupanje, spoprijeti se z agresivnim in zavajajočim trženjem/telemarketingom, zaščititi državljane pred posledicami nedelovanja trga.
Rezultat	Večje zaupanje odjemalcev in večja kakovost storitev. Večja preglednost trga, kar vodi do konkurenčnih cen in izboljšane učinkovitosti storitev.
Kako	Komisija bo omogočila koristi za odjemalce tako, da bo dobaviteljem energije, ki se lahko prostovoljno zavežejo visokim standardom varstva potrošnikov, ki temeljijo na preglednosti, pravičnosti, medsebojnem zaupanju in odgovornosti, predlagala lahko razumljiv kodeks storitev o pravicah odjemalcev (četrtletje 2026), objavila nove smernice za podporo nacionalnim regulativnim organom pri preprečevanju propada dobaviteljev z izboljšanjem obvladovanja tveganj (prvo četrtletje 2026) in ocenila potrebo po sprejetju novega zakonodajnega predloga EU o pravicah odjemalcev energije po letu 2029 , da bi se zagotovile pravice odjemalcev tudi v novih inovativnih pogodbah in obravnavale agresivne ali zavajajoče tržne/telemarketinške prakse (2028).

STEBER III: BOJ PROTI ENERGETSKI REVŠČINI IN RANLJIVOSTI

Pravičnost in enakost sta v središču energetskega prehoda. Zaščita ranljivih odjemalcev in tistih, ki živijo v energetske revščini, je glede na najnovejšo raziskavo Eurobarometer²⁸ za Evropejce **najpomembnejša prednostna naloga**. Energetska revščina, cenovno nedostopna stanovanja in omejen dostop do socialnih stanovanj lahko povzročijo vse večja tveganja ranljivosti. EU razvija prvo strategijo EU za boj proti revščini, da bi ljudem omogočila dostop do osnovne zaščite in storitev, obravnavala temeljne vzroke revščine in prispevala k odpravi revščine do leta 2050. Omogočanje dostopa vsem do energije kot bistvene storitve bo zmanjšalo ranljivost in revščino v EU.

Ukrep 8: združitev moči za zmanjšanje energetske revščine

V letu 2024 približno **42 milijonov Evropejcev** (9,2 % prebivalstva EU) ni moglo ustrezno ogrevati svojih domov²⁹. To je za preštevilne državljane EU resen in nesprejemljiv položaj, ki ima nesorazmerne posledice za družine in skupine prebivalstva, ki jim grozi revščina ali

²⁷ Na primer Irsko, Nizozemska in Francija.

²⁸ [Flash Eurobarometer 566](#) „Consumer behaviour in the energy transition“ (Vedenje odjemalcev pri energetskega prehodu), december 2025.

²⁹ Eurostat „[Population unable to keep home adequately warm by poverty status](#)“ (Prebivalstvo, ki ne more ustrezno ogrevati svojih domov, glede na revščino), februar 2026.

diskriminacija.

Pravni okvir EU od držav članic zahteva, da obravnavajo energetska revščina in zaščitijo ranljive odjemalce z ukrepi politike in konkretnimi ukrepi. Vendar ocena³⁰ posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, ki jo je opravila Komisija, kaže, da se ta **pravila v EU izvajajo neenakomerno**. To je deloma posledica težav pri prepoznavanju in doseganju ranljivih gospodinjstev in ljudi, ki se spopadajo z energetska revščino, ter pri učinkovitem **prenosu potreb v učinkovite podporne ukrepe**, saj sta energetska revščina in ranljivost **večplastni**. Da bi Komisija državam članicam pomagala narediti njihove **nacionalne načrte** ambicioznejše in zmanjšati energetska revščino, bo zagotovila dodatne smernice ter delila dobre in ponovljive prakse. Te bodo osredotočene na uspešne nacionalne in lokalne pristope k odpravljanju energetske revščine in ločenih spodbud³¹, hkrati pa bodo zagotovile, da se spodbude za varčevanje z energijo in energijsko učinkovitost ohranijo tudi za gospodinjstva, ki za kritje svojih računov za energijo prejemajo socialne prejemke. Komisija bo državam članicam v skladu z Direktivo (EU) 2024/1275 o energetska učinkovitosti stavb pomagala tudi pri pripravi **njihovih nacionalnih načrtov prenove stavb** do konca leta 2026, da bodo opredelile energetska najmanj učinkovite stavbe, v katerih prebivajo najranljivejši državljani, ter oblikovale prilagojene politike, ki jim bodo pomagale znižati račune za energijo ter pozimi in poleti udobneje živeti v njihovih domovih. Načrti so namenjeni tudi vključevanju **dostopnosti** za starejše osebe in invalide v okviru prenove.

Poleg projektov na področju energetske revščine v okviru Socialnega sklada za podnebje³², skladov kohezijske politike³³ ali druge podpore, zagotovljene na lokalni ravni prek Evropskega svetovalnega vozlišča za energetska revščino, bo Komisija objavila **nov razpis za zbiranje predlogov v okviru programa LIFE**³⁴ za financiranje projektov, ki podpirajo nacionalne, regionalne in lokalne organe pri odpravljanju energetske revščine, pri tem pa se bo oprla na deset projektov, ki se že izvajajo. To bo dodatnim akterjem omogočilo oblikovanje in nadgradnjo ciljno usmerjenih ukrepov, ki energetska revnim gospodinjstvom zagotavljajo trajne rešitve za cenovno dostopno energijo in izboljšanje življenjskih razmer. Poleg tega bo Komisija zagotovila smernice o načinih za zaščito ranljivih gospodinjstev in oseb, ki živijo v energetska revščini, med **razgradnjo omrežij zemeljskega plina**.

Cilj	Pomoč nacionalnim in lokalnim organom pri sprejemanju konkretnih ukrepov za zmanjšanje števila ljudi, ki živijo v energetska revščini, ter zaščiti ranljivih odjemalcev, da se zagotovi pravičen in pošten energetska prehod.
Rezultat	Doslednejše in bolj ciljno usmerjene politike za ranljiva energetska revna gospodinjstva ali gospodinjstva, ki jim grozi energetska revščina, hitrejši, pravičnejši in cenovno ugodnejši dostop do strukturnih rešitev (npr. prenov), postopno in merljivo zmanjšanje energetske revščine ter s tem povezanih zdravstvenih in socialnih vprašanj po vsej EU.
Kako	Komisija bo:

³⁰ [SWD\(2025\) 140 final](#).

³¹ Do ločenih spodbud pride, kadar najemodajalci nimajo motivacije za izboljšanje stanovanj, saj večino koristi pridobijo najemniki, ki pa sami ne morejo izvesti sprememb.

³² Socialni sklad za podnebje bo v obdobju 2026–2032 zagotovil do 86,7 milijarde EUR za pomoč ranljivim osebam in malim podjetjem, ki jih naraščajoči stroški energije in prevoza najbolj prizadenejo.

³³ Z uredbo o posodobitvi kohezijske politike se države članice spodbujajo, naj povečajo financiranje cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj, pri tem pa se osredotočijo na gospodinjstva, ki jih je prizadela energetska revščina.

³⁴ [Večletni delovni program LIFE za obdobje 2025–2027](#).

	<ul style="list-style-type: none"> ○ posodobila svoje priporočilo o energijski revščini³⁵, da bi zagotovila dodatno analizo ter delila dobre in ponovljive prakse. Vključila bo prakse, ki uspešno obravnavajo energetska revščino in odpravljajo ločene spodbude, uporabljajo digitalna orodja, poenostavljajo doseganje ranljivih državljanov, izvajajo medsektorske ukrepe za zaščito državljanov pred vročinskimi valovi, spodbujajo inovativna orodja za financiranje ukrepov za energijsko učinkovitost ter dokazujejo, kako lahko souporaba energije in energetske skupnosti učinkovito ublažijo energetska revščino (četrtletje 2026), ○ še naprej zagotavljala tehnično pomoč in dodatne smernice nacionalnim, regionalnim in lokalnim organom za učinkovito usmerjanje politik in ukrepov k ranljivim državljanom (2026–2028) ter ○ pomagala nacionalnim, regionalnim in lokalnim organom, da z učinkovitimi ukrepi dosežejo državljane, ki se spopadajo z energetska revščino, in sicer s financiranjem novih projektov v okviru programa LIFE, ki obravnavajo energetska revščino. Sprejela bo prilagojene ukrepe komuniciranja in obveščanja, da bi ranljive in energetska revne državljane seznanili s stroškovno učinkovitimi priložnostmi za varčevanje z energijo (2026–2027).
--	--

Ukrep 9: zaščita ranljivih državljanov pred odklopi

Za številne državljane EU, vključno s tistimi, ki se že spopadajo z energetska revščino, je **nezmožnost plačevanja računov za energijo** dodatna pereča skrb. Tveganje, da bodo odklopljeni od oskrbe z električno energijo in plinom, resno vpliva na njihovo kakovost življenja in njihovo zdravje, tudi duševno zdravje. V letu 2024 je približno **31 milijonov Evropejcev zamujalo s plačilom računov za komunalne storitve**³⁶.

Komisija bo sodelovala z državami članicami, nacionalnimi regulativnimi organi, dobavitelji energije, potrošniškimi organizacijami in drugimi ustreznimi deležniki, da bi na nacionalni ravni vzpostavili sisteme za prepoznavanje **zgodnjih opozorilnih znakov**, kadar imajo gospodinjstva težave s plačevanjem računov za energijo. Cilj je pomagati energetskim podjetjem, da se vključijo in ponudijo podporo takim gospodinjstvom, preden se težava še poslabša. Poleg tega bo Komisija spodbujala dobre prakse na področju preprečevanja odklopov in zaščite pred njimi, vključno s **sistemi za upravljanje dolgov**.

Cilj	Boljša zaščita ranljivih in energetska revnih državljanov, ki jim grozi odklop energije, z uvedbo sistemov zgodnjega opozarjanja in upravljanja dolgov.
Rezultat	Manj odklopov, dosledno varstvo ranljivih odjemalcev po vsej EU, zmanjšana ranljivost, izboljšani socialna pravičnost, zdravje in dobro počutje.
Kako	Komisija bo pripravila podporne smernice in organizirala tečaje usposabljanja za nacionalne in lokalne organe o zasnovi in izvajanju zaščitnih ukrepov za preprečevanje odklopov ter spodbujala dobre prakse s ciljno usmerjenimi delavnicami, dogodki in publikacijami (drugo in tretje četrtletje 2026) ter bo o razpoložljivi podpori obveščala z namenskimi ukrepi komuniciranja (v letu 2026).

³⁵ [EUR-LEX 32023H2407](#).

³⁶ Eurostat, „[Arrears on utility bills](#)“ (Zaostala plačila računov za komunalne storitve), februar 2026.

STEBER IV: IZVAJANJE VELJAVNE ZAKONODAJE EU

Evropski državljani imajo zaradi zakonodaje EU koristi od močnega varstva odjemalcev, vendar **izvajanje ostaja neenakomerno**. Brez učinkovitega izvajanja na terenu bo vrzel med ambicijami EU in dejanskimi izkušnjami ljudi še naprej vztrajala. **Lokalni organi** imajo ključno vlogo pri podpiranju in vključevanju državljanov, vendar so pogosto premalo vključeni v oblikovanje politik ter **nimajo ustreznih pooblastil in sredstev** za izvajanje ukrepov za državljane.

Komisija bo sodelovala z državami članicami in ustreznimi deležniki, da bi pomagala pri izvajanju in izvrševanju zakonodaje EU, zlasti s sprejetjem **smernic in tehničnih analiz o energetskih skupnostih in lastni porabi**, vključno z **akcijskim načrtom za energetske skupnosti, zaščiti ranljivih odjemalcev in odjemalcev, ki živijo v energetske revščini, pred odklopom energije in med postopnim opuščanjem plina, povzetku ključnih pogodbenih pogojev, obvladovanju tveganja dobaviteljev, tržnih maloprodajnih cenah, nagrajevanju prilagodljivosti v maloprodajnih pogodbah, tehničnih pravilih za zamenjavo dobavitelja**.

Izvajanje seveda ne more potekati brez upoštevanja **vseh različnih deležnikov**. Zato sta za doseganje vseh ciljev, določenih v tem sporočilu, bistvenega pomena tesno sodelovanje in **udejstvovanje** Komisije, držav članic in samih državljanov, pa tudi civilne družbe, regulatorjev, industrije in akademskih krogov. V ta namen bo Komisija **racionalizirala** obstoječe pobude in povečala prepoznavnost obstoječih podpornih orodij, kot so svetovalno vozlišče za energijo za državljane, Evropsko svetovalno vozlišče za energetske revščine, Konvencija županov, pobuda EU za otoke, pobuda za premogovniške regije v prehodu in forum za spodbujanje energijsko učinkovitega ravnanja, pri čemer bo obstoječi **forum državljanov za energijo** nadgradila v osrednjo točko za izmenjavo najboljših praks in spremljanje napredka pri izvajanju. Izdala bo tudi smernice za države članice, da bi okrepili vlogo mest in jih podprli pri izkoriščanju celotnega potenciala lokalnih organov pri uresničevanju prehoda na čisto energijo. **Komisija bo prek nacionalnih potrošniških organizacij posebno pozornost namenila udejstvovanju državljanov in zagotovila, da bodo odjemalci obveščeni o svojih pravicah in priložnostih, ki so na voljo na evropskem trgu energije**.